

Asia: VN/6976/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi poliisilain 2 luvun ja eräiden muiden lakien muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

1. Onko poliisilain säännösehdoissa huomioitu kaikki mahdolliset miehittämättömien kulkuneuvojen ja laitteiden torjuntakeinot, jotka ovat nykytekniikalla mahdollisia? Jos ei ole, mistä torjuntakeinoista olisi säädettävä ja miten?

Lausunnonantaja pitää esityksen lähtökohtia pääosin perusteltuina. Miehittämättömien kulkuneuvojen ja laitteiden käyttöön liittyvät turvallisuushat voivat kehittyä nopeasti, minkä vuoksi poliisin toimivaltuuksien tulee olla riittävän selkeitä ja ajantasaisia.

Säännösehdoissa vaikuttaa olevan huomioitu keskeisiä nykytekniikalla mahdollisia torjuntakeinoja. Jatkossa on kuitenkin tärkeää varmistaa, että sääntely kattaa myös sellaiset tekniset keinot, joilla voidaan havaita, paikantaa, häiritä, ottaa hallintaan tai estää miehittämättömän kulkuneuvon tai laitteen käyttö turvallisuutta vaarantavassa tilanteessa.

Torjuntakeinoja koskevan sääntelyn tulee olla riittävän teknologianeutraalia, jotta se ei vanhene nopeasti teknologian kehittyessä. Samalla toimivaltuuksien käytön edellytykset, suhteellisuus ja jälkikäteinen valvonta tulee määritellä selkeästi.

2. Onko poliisilain 2 luvun 11 a §:ssä otettu tarpeeksi hyvin huomioon tulevaisuuden teknologinen kehitys, kun pykäläehdotuksessa käytetään termejä miehittämätön kulkuneuvo tai laite?

Lausunnonantaja pitää termejä "miehittämätön kulkuneuvo" ja "laite" lähtökohtaisesti tarkoituksenmukaisina ja teknologianeutraaleina. Ne mahdollistavat sääntelyn soveltamisen myös muihin kuin nykyisin yleisimmin tunnettuihin miehittämättömiin ilma-aluksiin.

Jatkossa olisi kuitenkin tärkeää varmistaa, että lain perusteluissa kuvataan riittävän selkeästi, millaisia tilanteita ja teknologioita käsitteillä on tarkoitus kattaa. Tämä tukisi sääntelyn ennakoitavuutta ja vähentäisi tulkintaepäselvyyksiä.

3. Muut mahdolliset näkemykset ja huomiot esitysluonnoksesta

Lausunnonantaja pitää esityksen tavoitteita poliisin toimintakyvyn vahvistamisesta ja henkilökohtaisen turvallisuuden turvaamisesta kannatettavina. On perusteltua, että poliisilla on mahdollisuus saada tarvittaessa virka-apua Rajavartiolaitokselta ja Puolustusvoimilta tilanteissa, joissa uhka edellyttää erityistä teknistä suorituskykyä.

Samalla tulee kiinnittää huomiota toimivaltuuksien tarkkarajaisuuteen, oikeasuhtaisuuteen ja perusoikeuksien toteutumiseen. Miehittämättömien laitteiden torjunta voi vaikuttaa myös sivullisiin, omaisuuteen, viestintään tai yksityisyyteen, minkä vuoksi toimivaltuuksien käytön edellytysten tulee olla selkeät.

Kokonaisuutena arvioiden esitys on pääosin kannatettava, kunhan jatkovalmistelussa varmistetaan sääntelyn teknologianeutraalius, oikeusturvatakeet ja viranomaisten välisen vastuunjaon selkeys.

Anh Tran
YDHV lakitiimi